

Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

ALEKSANDER DZBYŃSKI

Rytuał i porozumienie
Racjonalne podstawy
komunikacji i wymiany w pradziejach
Europy Środkowej

Ritual and Understanding
Rational Bases of Communication
and Exchange in Prehistoric
Central Europe

Rzeszów 2008

COLLECTIO ARCHAEOLOGICA RESSOVIENSIS

TOMUS VIII

COLLEGIUM EDITORIUM:

Sylwester Czopek, Michał Parczewski,
Andrzej Pelisiak, Zbigniew Pianowski, Aleksander Sytnyk,
Marcin Wołoszyn

Spis treści

Contents

Słowo od autora	7	Acknowledgements	7
Prolog	9	Prologue	9
Założenia teoretyczne	19	Theoretical Foundations	19
Rozdział I Wióry „na wymiar”. Społeczne i komunikacyjne funkcje makrolitycznych wiórów z krzemienia	33	Chapter I Blades “Made to Measure”. Social and Communicative Functions of Macrolithic Flint Blades	33
Rozdział II Makrolity po raz drugi. Kultura amfor kulistych	69	Chapter II Macroliths Revisited. The Globular Amphorae Culture	69
Rozdział III Od narracji do „metrologizacji”. Wykształcanie się zrjonalizowanych form komunikacji z pierwotnej sfery narratywnej oraz problematyka medium komunikacji	89	Chapter III From Narration to “Metrologization”. The Evolution of Rationalized Communication Forms Out of the Primitive Narrative Sphere and the Issue of Communicative Medium	89
Rozdział IV Tiszapolgar i „trzecia strona wióra”	107	Chapter IV Tiszapolgar and the “Third Dimension of the Blade”	107
Rozdział V Tożsamość i identyfikacja. Indywidualizacja działań komunikacyjnych	123	Chapter V Identity and Identification. Individualization of Communicative Actions	123
Rozdział VI U progu nowej epoki. Metrologiczna abstrakcja	143	Chapter VI The Dawning of a New Age. Metrological Abstraction	143

Rozdział VII
Epoka brązu. Racjonalne miary oraz preludium
gospodarki pieniężnej 163

Rozdział VIII
Kognitywna rola języka, matematyka
i wczesne systemy metrologiczne 185

Rozdział IX
Zagadnienie kumulacji zmian oraz wewnętrzne
kierunki przeobrażeń kulturowych w Europie
Środkowej 207

Rozdział X
Ewolucja systemów komunikacji 229

Rozdział XI
Miary 251

Rozdział XII
Zakończenie. Racjonalizacja społeczeństw
pradziejowych Europy Środkowej 259

Literatura 277

Chapter VII
The Bronze Age. Rational Weights
and Measures and the Prelude to Monetary
Economy 163

Chapter VIII
The Cognitive Role of Language, Mathematics
and Early Metrological Systems 185

Chapter IX
Accumulation of Change and Internal Cultural
Transformations in Central Europe 207

Chapter X
Evolution of Communication Systems 229

Chapter XI
Measures 251

Chapter XII
Conclusion. The Rationalization of Prehistoric
Societies in Central Europe 259

References 277